

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Како је Законом прописан велики број пореских подстицаја у виду пореских кредита и пореских ослобођења (по основу којих обвезници пореза на добит могу

да умање обрачунати порез), а којих је у 2008. години реализовано око 28 милијарди динара, при чему је учешће искоришћених пореских подстицаја по основу улагања у основна средства (по чл. 48. и 48а Закона), укључујући и тзв. велика улагања (члан 50а Закона) око 74%, а предлаже се укидање пореског подстицаја по основу запошљавања нових радника на неодређено време, чиме се неће значајно утицати на услове пословања привредних субјеката – пореских обвезника, имајући у виду да се другим прописима (који уређују опорезивање дохотка грађана, односно доприносе за обавезно социјално осигурање), као и другим мерама економске политике (нпр. преко Националне службе за запошљавање) подстиче процес запошљавања. Такође, предложено је и укидање пореског подстицаја по основу убрзане амортизације чији се ефекти неће осетити, с обзиром да увођењем посебног начина обрачуна амортизације за пореске сврхе, одредбе Закона које се односе на убрзану амортизацију (чл. 42. и 43. Закона), не производе никакво правно дејство. Истовремено, предлаже се измена у смислу признавања расхода по основу рекламе и пропаганде у већем износу. Наиме, досадашњим решењем расходи рекламе и пропаганде заједно са расходима репрезентације, признавали су се у пореском билансу обвезника у износу до 3% од укупних прихода, а предложеним решењем расходи рекламе и пропаганде признавали би се у износу до 5% од укупног прихода, док би се расходи репрезентације ограничили на износ до 0,5% од укупног прихода, што би генерално довело до смањења основице за опорезивање порезом на добит, али би позитивно деловало на оне обвезнике који имају велике расходе по тим основама.

Генерално, предложена решења у оквиру Нацрта закона требало би стимулативно да делују на оснивање нових привредних субјеката у Републици, што би допринело повећању прихода од пореза на добит и по основу наплате пореза од повећаног броја пореских обвезника.

Према томе, процењује се да ће решења која се предвиђају овим законом свеукупно имати уравнотежен ефекат на буџет, посебно имајући у виду да није предложена измена стопе пореза на добит, који се плаћа на опорезиву добит утврђену у пореском билансу (10%).

1. На кога ће и како највероватније утицати решења предложена у Закону?

Иако је Нацртом закона предложено укидање пореског подстицаја по основу запошљавања нових радника на неодређено време, сматрамо да такво решење неће значајно утицати на услове пословања привредних субјеката – пореских обвезника, имајући у виду да и даље остају на снази подстицаји који највећим делом учествују у укупним пореским подстицајима, а такође и друга решења уграђена у Нацрт која се односе на повећање износа признавања расхода у пореском билансу, као што је признавања расхода по основу рекламе и пропаганде са досадашњих 3% (заједно са расходима репрезентације), на предложених 5% од укупног прихода обвезника на име рекламе и пропаганде, док се за репрезентацију предлаже признавање расхода до 0,5% од укупног прихода, што би позитивно деловало на оне обвезнике који имају велике расходе по том основу. Предложена решења из овог закона утицаће стимулативно на све обвезнике пореза на добит, с обзиром да се односе на све пореске обвезнике, независно од тога да ли је оснивач стране или домаће лице, а по

ступању на снагу, односно од дана почетка примене утицаће како на већ регистроване обвезнике тако и на обвезнике који буду основани у наредном периоду.

2. *Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?*

Овај закон односи се само на правна лица. Примена овог закона неће привредним субјектима (па ни малим и средњим предузећима) створити никакве додатне трошкове, већ управо треба да у наредном периоду допринесе још реалнијем утврђивању висине опорезиве добити, што је у интересу и пореских обвезника – правних лица.

3. *Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?*

Како је већ наведено, примена Закона неће изазвати додатне трошкове.

4. *Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?*

Из до сада изложеног је евидентно да ће Закон, генерално узевши, стимулативно деловати на привредне субјекте, што значи да треба стимулативно да делује и на оснивање нових привредних субјеката, као један од услова за јачање тржишне конкуренције.

5. *Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону?*

У поступку припреме овај закон достављен је и другим надлежним органима са чијим делокругом рада су повезана предложена решења, а посебно Пореској управи која је задужена за примену одредаба овог закона. Осим тога, поједине одредбе Закона су и предложене на иницијативу оних на које се првенствено односи, односно пореских обвезника, а разматране су и сугестије и предлози других заинтересованих страна: Савета страних инвеститора, Српског фискалног друштва, Комисије за подстицање улагања у привреду Републике Србије и сл.

6. *Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава?*

Министарство ће координирати са надлежним органима, првенствено са Пореском управом, како би се пратила примена Закона, евентуални проблеми и сл, и даваће мишљења да би се обезбедила јединствена примена прописа и јединствено остварили циљеви доношења Закона.